א ומיי פ"ו מהלי חלוה

הלכה ב טוש"ע חו"מ סי"

קז סעי' ג]: עו ב מייי שם סמג לאוין קלג טור י"ד סי'

קעב. ג מיי' פי"ב מהלכות שכנים הלכה ט סמג

עשין פב טוש"ע ח"מ סי

מהלכות מלוה ולוה הלכה י סמג לאוין קצו

טוש"ע י"ד סי קעו סעיף כד: עם ו ז מיי שם הלכה טו

טור ש"ע י"ד סי' קסד סעיף א וסי' קעב סעיף ב: ח מיי' שם הלכה ט

ועיין במ"מ סמג שם

סמג שם טוש"ע י"ד

מהל" שותפין הלכה

מי קעו סעיף ב:

ט מיי׳ שם ופ״ח

א סמג שם וסי פב טוש״ע

: 55

שטין פב טוט ע זו נ קעה סעיף נח טור י״ קעב:

יושני. עח ד ה מייי

קעב: עז ג מיי׳ פי״ב

ה) [לקמן עג:], כ) לקמן
קח:, ג) [לעיל סה.],
לעיל לא: בכורות כט:,

הגהות הב"ח

(A) גמ' כמה עידנים והדר חכרה שפיר דמי כדי שלא תנעול דלת בפני רש"י ד"ה לוקפי וכו' מבעלי נתים: (ג) ד"ה לון מושיבין וכו' שהרי כשהם נישומין עליו: (ד) תום' ד"ה אבל וכו' שנותן לו שכרו:

גליון הש"ם נמ' לדינא דבר מצרא.

ע" לקמן דף עג ע"ב מוס' ד"ה נטר: מתני' אין מושיבין חנוני. עיין לקמן דף קד ע"ב מוס׳ ד"ה האי:

הגהות הגר"א

(א) תום' ד"ה ונותן. משמע דמתני' כו'. נ"ב יכ"כ הרי"ף ועמש"ל וע׳ במלחמות: [ב] שם כפועל בטל היינו כו'. נ"ב ר"ל שמשלם לו על המלחכה פתשנם כו על התנחפה ראשונה ולא על העסק כלל וכ"כ סמ"ג והרא"ש יעתום׳ לבכורות כ״ט ב׳ ד"ה כפועל כו' אלא הי"ל ד"ה כפועל כוי חנח הי"ל שנותנין כוי אבל הטור מפרש להיפך שנותן לו על העסק ולא על המלאכה ראשונה ועבמוס׳ שם ור"מ פי׳ שם כמות כו׳ וכן פי׳ הרשב"א וכ"כ במלחמות שכן הוא פי" הרי"ף אבל סמ"ג כתב שרי"ף מפרש כפי' רש"י ומפרש דברי ר"ש כמ"ש תוס' אליבא דר"מ וועמ"ש רבינו בח"מ סיי רס"ה ס"ק ג' ו'): [ג] שם לכך נראה כו'. בבכורות פיי 336 ההיא דאלו מציאות כמו כאן אבל כאן חזרו בהן ופי׳ כפירש"י וע׳ סמ"ג יש"ע כתבו שם כפי' תוק' לב בתוכו שם כפי עום דבכורות ולענין בכורות כ' הרא"ש וטור סי' שי"ב כפי׳ תוס׳ כאן ושם לענין

ואינו נוטל: בותבר' אין מושיבין

חנוני למחלית שכר. לא יאמר בעל הבית לחנוני הרי פירות נמכרים

בשוק ארבע סאים בסלע ואתה מוכרן בחנות פרוטה פרוטה

ומשתכר סאה הילך פירות ושב ומכור תמיד והריוח נחלוק. וטעמא

דמילתא משום דאמרינן לקמן (דף קד:) הך עיסקא פלגא מלוה ופלגא פקדון סתם המקבל פרגמטיא למחלית שכר מקבל עליו אחריות

חלי הקרן באונסין וזולא הלכך ההיא פלגא כיון דמיחייב באונסין מלוה הוא אללו שהרי שומא היא אללו במעות כשער השוק

ודינו ליטול חלי שכר נמלא מתעסק בחליו של בעל הבית שהוא פקדון

אנלו בשכר המחנת מעות המלוה לפיכך אסור: אלא אם כן נותן לו

שכר עמלו. בחלי: אין מושיבין סרנגולין למחלה. לשום בילים בדמים לבעל התרנגולת להושיבה עליהם לגדל אפרוחים למחלית שכר מה

שיהיו האפרוחים שוין יותר על דמי הביצים דהואיל וזה מהבל עליו

אחריות חלי דמי הבילים אם יתקלקלו או אם ימותו הוה ליה פלגא

מלוה שהרי (ג) נישומין עליו בדמים מעכשיו דמיהן עליו במלוה ונמלא זה

מגדל את חליו השני בשכר המתנת מעותיו: ומזונו. מזון שהוא מוליא באפרוחים: ואין שמין עגלים וסייחים למחלה. עכשיו הן שוין כך וכך

קבלם עליך לגדלם שנתיים למחצית שכר ולמחצית הפסד אם ימותו:

אבל מקבלים עגלים וסייחים. קטנים בלא שומא שאם ימותו לא ישלם כלום ואם יחיו יחלקו ביניהם: לכשיהיו משולשים. לכשיעמדו על שליש גדילתן שליש שור ושליש סום אז יחלקו: וחמור. מגדלה עד שתהא

טוענת משאוי. כך היה מנהגם לגדלם קודם חלוקה: גבו' ה"ג סנא

פריק להו בארבעה זווי. דהיינו סלע: הכא נמי לא שנא. דהא ובורתן לו שברו בפועל במל. אי גרס תנא כפועל בעל א"כ לא חזינן דהיכא דיורד לספק ונותן מעות סלע לשנה ספק יהיו בה פירות ספק לא יהיו בה פירות הוו זביני מעיקרא ומיפרק בהכי: **הפם לאו הלואה.** בפדיון תליא מילתא ורחמנא אוקמיה אהאי פדיון ומרויח הרבה וזאת היא קלה אומדים כמה יניח משכרו לעשות

ואמר בהכי נפרוק: דלא מלי מסלק ליה. כל שנתו ואפילו באתרא קא פריק לה בארבעה זוזי הכא נמי לא שנא דמסלקי: דשכונה גביה. אין שכן קרוב ממנו ואם בא הלוה למוכרה חין בבעל מלריה שכן טוב לקנותה כוה: טרשה דרב פפה. דחמר לעיל (דף סה.) שכראי לא פסיד כו' לית הלכתא כוותיה כדאמרן מאי חזית דאולת בתר דידך זיל בתר דידהו: מחוונחי. בני מחוח: דוקפי רווחה אקרנא. שקונים פרגמטיא (כ) בעלי בתים ונותנין לתגרים למחלית שכר ושמין כך וכך שכר יהיה בהן חוקפין מחלית שכר עם הקרן וכותבין בשטר פלוני חייב לפלוני כך וכך לזמן פלוני: וכי אחו לקמיה. ואמרי ליה לא הוה רווחא מהימן להו: מינח היכח דחיתיה לדידיה. אם יהא אביך קיים לזמן הפרעון שהוא חסיד ומאמינם ומה אם ימות היורשין יגבו הכל: חכירי. המהבל שדה מחבירו בעשרה כורין לשנה בין תעשה הרבה בין תעשה מעט: חכירי נרשחי. שהיו בעלי בתים מלוים מעות לעניים על שדותיהן וחוזרים וחוכרים אותם להם בכך וכך כורין לשנה: אימם קניים. מלוה להך שדה דאקנייה נהליה לבעלים בתורת חכירות נמצא נוטל רבית הצוצה שהרי אין טורח בה ואף אם תלקה לא יפסיד מחכירותו כלום: שהינא כמה עידנין. ביד המלוה ועשה הוא ואכל בנכייתא והדר חכרה מיניה: שפיר דמי. כדי שלה תנעול דלת דכיון דשהייה גביה ואכל תלת שנין מה לי עבד בה איהו ומה לי חכריה: ולאו מילסא היא. דאפילו שהייה נמי אסור דרבית גמורה היא שאין כאן לב" יתנא כפועל במל מאי כפועל במל ספק כעושה ואוכל שפעמים שמוליא אמר

ומאן דאסר אמר לך שדה אחוזה הקדש היא ורחמנא אוקמיה אפריון הכא הלואה היא ומיחזי כרבית אמר רב אשי אמרו לי סבי דמתא מחסיא אמסתם משכנתא שתא למאי נפקא מינה ידאי אכיל לה שתא מצי מסלק ליה ואי לא לא מצי מסלק ליה ואמר רב אשי יאמרו לי סבי דמתא מחסיא מאי משכנתא דשכונה גביה למאי נפקא מינה ילדינא דבר מצרא אמר רבא לית הלכתא ∞ לא כמרשי פפונאי ולא כשמרי מחוזנאי ולא כחכירי נרשאי כמרשי פפונאי כמרשי ידרב פפא ישמרי מחוזנאי דזקפי ליה לרווחא אקרנא וכתבי ליה בשטרא מי יימר דהוה רווחא א"ל מר בר אמימר לרב אשי אבא עביד הכי וכי אתו לקמיה מהימן להו א"ל התינח היכא דאיתיה לדידיה אי שכיב ונפל שטרא קמי יתמי מאי הוי יכשגגה שיוצא' מלפני השלים ונח נפשיה דאמימר יחכירי נרשאי דכתבי הכי משכן ליה פלניא ארעיה לפלניא והדר חכרה מיניה אימת קנאה דאקנייה נהליה והאידנא דקא כתבי הכי קנינא מיניה ושהינא כמה 🐠 עידני והדר חכרה כדי שלא תנעול דלת בפני לווין שפיר דמי יולאן מלתא היא: מתני' ∘יאין מושיבין חנוני למחצית שכר ולא יתן מעות ליקח בהן פירות למחצית שכר אלא אם כן גותן לו שכרו כפועל מאין מושיבין תרנגולין למחצה ואין שמין עגלין וסייחין למחצה אלא אם כן נותן לו עמלו ומזונו אבל מקבלין עגלין וסייחין למחצה ומגדלין אותן עד שיהו משולשין וחמור עד שתהא מוענת:

לעשות כי אין אדם מניח מריוח גדול אלא מעט אע״פ שבא לו בטורח יותר ולפירושו אתיא מתניתין כר׳ שמעון דאמר נותן לו שכרו משלם ולא כר׳ מאיר וקשה לפירושו דקאמר בגמ' אבל סיפא דנפיש טרחא אימא לא סגי ליה כפועל בטל והשתא והלא לפי מה שהיא כבידה נוטל יותר אמאי ס"ד דלא מסגי כפועל בעל ועוד דקתני בתוספתא (פ״ד) המושיב את חבירו בחנות למחלית שכר נותן לו שכרו כפועל בטל דברי ר"מ [א] משמע דמתני' אתיא כר' מאיר ולכך נראה לפרש כפועל בטל [ב] היינו כיושב ובטל לגמרי והשתא א"ש לריכותא דגמרא ומתניתין אתיא כר׳ מאיר והא דקאמר בגמ' רבי מאיר בין מרובה בין מועט היינו כלומר בין היה עוסק במלאכה מרובה בין היה עוסק במלאכה מועטת לעולם נותו לו כפועל בטל ר"ש אומר נותו לו שכרו משלם שאומדים כמה היה רוצה ליטול וליבטל ממלאכה כבידה שהיה עוסק ויעסוק במלאכה קלה כזו דהיינו טפי מר' מאיר והא דקתני בתוספתא בסיפא בתר מילתיה דרבי מאיר ור' שמעון אומר נותן לו שכרו משלם אבל אינו דומה עושה מלאכה ליושב בטל יושב בחמה ליושב בלל לאו בטל לגמרי אלא מאותה מלאכה החמורה ומיהו לעיל בסוף אלו מליאות (דף לא: ושם) גבי השבת אבידה דקתני נוטל שכרו כפועל בטל נראה כפי׳ הקונטרם מדפריך התם הא לאו בטל הואסי משמע דפריך משום דמשמע ליה ברייתה דקתני כפועל בטל שנותנים לו כמו שירצה

פועל לישב וליבטל לגמרי [ג] לכך נראה

גרסי׳ במתני׳ בטל פירש בקונטרס כפועל בטל מאותה

מלאכה זו שזהו יותר ממה שנותנין

מלאכה דבטל מינה היינו שאם היה עושה תחלה מלאכה כבידה

לפרש התם הך דמשני אביי כפועל בטל מאוחה מלאכה דבטיל מינה כדפי׳ בקונטרס וא״ת אם כן הוא נוטל שכרו על השבת אבידה ובהכונס (ב"ק דף נו:) אמרינן דטעם דשומר אבידה הוי כשומר חנם משום דמאי הנאה קא מטי ליה וע"כ לא קאמרי רבנן טעינה בשכר אלא משום דא"כ לכתוב רחמנא טעינה ולא בעי פריקה וי"ל דאין לחוש אם נוטל שכר כיון שעוסק במלאכה אחרת ומפסיד דהא אם היה שם בית דין היה מתנה ליטול כל מה שמפסיד ועכשיו דליכא ב"ד למה לא יטול כל טרחו ובפרק עד כמה (בכורות דף כט: ושם ד"ה כפועל) נמי דקתני נוטל שכר לדון כפועל בטל התם נמי י"ל כפ"ה כיון שמתבטל ממלאכתו יכול ליטול שכר: אלא אם בן נותן דו שבר עמדו ומזונו. הכא לא שייך למיתני כפועל בטל דאין מתבטל להאכילה ולהשקותה אלא רגע אחד ביום אבל חנוני כל עסקו בכך דתניא בתוספתא (פ"ד) המושיב חנוני בחנות אם היה אומן לא יעסוק באומנתו:

אבל מקבלים עגלין וסייחין. תיתה מאי קת"ל פשיטא כיון דחין מקבל עליו אחריות ואי משום דבעי למיתני ומגדלין אותן עד שיהיו משולשין זה היה יכול להשמיענו ברישא לאחר סי שנתן שכרו ויש לומר דקמשמע לן דבסתמא אין מקבל עליו שום (סי אחריות ולא הוי עסקא כיון דבתחלה כשקבל עגלים לא שמו אותם אלא לאחר שגדלו ובאין לחלוק השבח אז שמין אותם כמה השביחו ולהכי תנא ברישא שמין ובסיפא מקבלין וכששמין בשעת קבלה בסתם מקבל עליו חלי האחריות כמו בשאר עסקא: איכא

כפועל בעל. ובמחניחין לא גרסינן בעל: כפועל בעל. משמע כמה אדם רוצה ליטול ולישב בטל: מאי כפועל בעל. הלא אין יושב ובטל שהרי טורח להוליך ולהביא פירות לחנות ולמכור ולקבל מטות ולמדוד הפירות:

חַתָּת רַאָיתִי תַּחַת 1 השמש כשגגה שיצא

תורה אור השלם

מוסף רש"י

עד שיהו משולשין וגמרה גדילתם, דהכי שביחי ימעלי למיכל (סנהדרין סה .(ש"יש)